

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

V boj zoper draginjo!

Vsem, ki živite od dnevnih, tedenskih in mesečnih plač!

V Ljubljani, dne 13. oktobra 1927.

Mestnemu magistratu

v

Ljubljani.

I.

Državni nameščenci smo, kakor znano, skrajno slabo plačani. Naši prejemki ne dosegajo niti eksistenčnega minimuma, vsled česar je dolgotrajno pomanjkanje absolutno nevzdržljivo. Življenje drž. nameščencev postaja človeka nevredno.

V boju proti draginji smo izročeni na milost in nemilost brezvestnim trgovcem in prodajalcem življenskih potrebščin, ki nas takorekoč pred očmi oblasti brez vsake prave kontrole in brez vsake kazni naravnost odirajo. Draginja raste v Ljubljani, ker ni nikogar, ki bi z železno roko napravil red in postavil navijalce cen pred sodnika. Tržnega nadzornika imamo samo na papirju, na trgu pa se diktirajo cene in izkoriščajo ubogi konzumenti, kakor se komu zljubi! Iz Vojvodine, Bosne, Dalmacije itd. se je na primer dovažalo in se še dovažaja sadje in grozdje na trg po izredno nizkih cenah. Ne pusti pa se tega blaga na drobno prodajati. Že lani (leta 1926.) je delal mestni magistrat dovoznikom in konzumentom velike težave in škodo, ker magistrat ni dovolil proste prodaje na drobno in proste konkurence, s čimer bi se bilo doseglo pocenjenje živil. Omenjeni poljedelci iz Vojvodine, Bosne itd. smejo le prodajati blago na debelo, in sicer samo ljubljanskim branjevcem, ki pa, ne da bi imeli pri prevzemu blaga sploh kake stroške, cene neznosno navijajo! Ti ljudje so napravili med seboj kartel proti konzumentom! Pripetilo se je lani, da je ljubljanski branjevec kupil grozdje od Vojvodince na trgu po 4 Din kg, ga z ročnim vozičkom prepeljal na svojo stojnico in takoj nastavil ceno po 16 Din za kg! Tako se dela pri vseh življenskih potrebščinah — da ne omenimo tudi živine in manufakturnega blaga — kar je pritrilo tako daleč, da je postala Ljubljana eno najdražjih mest v državi in to baš radi brezbriznosti poklicanih funkcionarjev!

Zahtevamo, da mestni magistrat takoj napravi red. V ta namen predlagamo:

1. Določi naj se takoj občinski svetovalec, ki je uradnik ali nameščenec mestnega občinskega sveta, za pobijanje draginje. Temu naj se prideli še 2 svetovalca, in sicer eden iz krogov konzumentov in eden iz krogov trgovcev.

2. Nastavi naj se drug tržni nadzornik, ki ima kvalifikacijo in je energičen dovolj, da bode držal red.

3. Vsi dosedanji mestni stražniki naj se zamenjajo z energičnimi in vestnimi organi.

4. Mestni magistrat naj na podlagi ankete ugotovi, katere cene za življenske potrebščine so za mesto Ljubljano primerne in naj razglasi te cene na primernem pro-

storu. Uradnim potom določene cene naj bi bile tako za konzumenta kot za prodajalca pod kaznijo obvezne. Mestni organi bi morali strogo paziti, da ima vsak prodajalec pod kazensko sankcijo cene vidno označene.

5. Mestni magistrat naj eventualno sam ustanovi konkurenčno prodajalno in s tem začne pobijati draginjo.

Državni nameščenci, ki smo do sedaj molče prenašali draginjo, bomo tudi sami strogo pazili, da bodo poklicani faktorji tudi dejansko upoštevali naše zahteve in da bodo v izvrševanju dolžnosti svoji nalogi kos. Pošten zaslužek naj ima vsak, toda izkoriščati in pleniti kar na debelo se ne damo!

Prosimo mestni magistrat, da nas blagovoli o storjenih ukrepih obvestiti.

V Ljubljani, dne 17. sept. 1928.

II.

Že z viogo z dne 13. oktobra 1927, št. 749/27, na katero še do danes nimamo rešitve, smo stavili mestnemu magistratu gotove predloge, kako urediti razmere na ljubljanskem živilskem trgu, da bi prodaja živil ob prosti konkurenci ustvarila zlasti za javne nameščence znosnejše prilike.

Predlagali smo med drugim tudi anketo, ki naj bi ugotovila cene, ki so za mesto Ljubljano primerne ter tako za konzumente kot za prodajalce pod kaznijo obvezne.

Kakor smo doznali, se je anketa na poziv velikega župana ljubljanske oblasti L br. 667 dne 10. pr. m. sicer vršila, vendar pa mestni magistrat ni smatral potrebno, da bi k anketi povabil tudi podpisano Zvezo, ki šteje med svojim članstvom najmanj 4000 državnih aktivnih in upokojenih nameščencev, bivajočih v Ljubljani.

Veliki župan ljubljanske oblasti je pozval naslovni magistrat, naj poišče primeren pota za omiljenje draginje ter je in concreto navedel, da zasluži ljubljanski mesar pri srednjem volu 1405 Din, pri enem teletu pa ima ta mesar 567 Din čistega dobička.

Namesto, da bi anketa z energično gesto ukrenila vse potrebno v zmislu predlogov, ki jih je bil z uvodom citirano vlogo prejel mestni magistrat od podpisane Zveze, je baje podala velikemu županu ljubljanske oblasti sledečo izjavo: (Kakor je bilo priobčeno že v poslednjem »Našem Glasu«, ta izjava ni bila odposlana velikemu županu, pač pa se je razdelila med anketarje, to je med občinske svetnike, zastopnike mesarjev, gostilničarjev, pekov itd., ki so bili vsi povabljeni. — Ured.)

»Trditev, da tudi mali fiksni nameščenci danes gladije v Ljubljani, je brez vsake podlage in v resnici živi lahko zelo dostojno, seveda, če vsak dan ne povsja, kar je v Ljubljani stalna navada in neprestano ne dela več ali manj dragih izletov v okolico. Pravi vzrok, da poedinci

Poslanica drž. nameščencem.

Spoštovani drž. nameščenci!

Vi vsi ste silno hedi na nas radi cene mesa in drugih ropotij, ki jih radi kupujete, tu mislim predvsem kusti. Ali veste kake dobrote vse vsebuje lepa kusta? Kitajci daja kusta skuhat pa desetkrat zraven ješprenček ali rajža. Vi drž. nameščenci pa tega niti enkrat nečete. Ali ni to od Vas vseh grdu in predrzna ušabnast? Kitajc desetkrat, Kranjc nobenkrat. Vam boma že pokazal kanalije uradniško faulaste. Mesarji smo pošten ljde delama noč in dan, de vas fuframo. Sicer pa vam dam jest en lep nasvet, da si kupite vsi uradniki namešt hozentrogarjev pasove s katerim si boste poljubno stiskal Trebuhe pa vam še jest na bo treba. To bi bu najlepš način, da uženete mesarje in cene kustum kuker tud mesu. To je odguvar na napad v Naš Glas št. 27, let. X z dne 30. sept. 1928.

Drugič Vam bom postregu z bulšem blagam samu raskačte me pa buste že videl kaj sa mesari Pika

Zakaj pa se ne prtošte javnosti radi cen šnopcu likeriu in vinu, ki ga tudi pijete rajši kuker mesari?

Pa o ceni portbiksa ste tud fih, ki ga nucaite za navijanje brk. Mi mesari se pa raj brijema.

(Če bi hoteli dognati pisca tega pisma, ki ga je prejelo uredništvo, bi šli kar na policijo k daktiloskopu. Podpisali se oča niso, pač pa je na pismu več izvrstnih odftiskov nežnih mesarskih prstov, ki pričajo, da so si ata med pisanjem morda vendarle sukali brke, ki so si jih bili na vse zgodaj zaostriili z lojem in s kolomazom.)

trdijo brez vsakega poznavanja tržnih prilik o pretiranosti cen, leži v tem, da si ne znajo svoje dohodke pravilno urediti. Za pravilno štedenje v celi Jugoslaviji manjka vsakega zmista. V Ljubljani se misli, da mora vsak uradnik redno v gostilno, kjer se mnogo pije, da mora redno na drage izlete, kjer se ne štedi, da mora voditi hišo preko svojih dohodkov, za živila si pa rezervira premali del svojih prejemkov in misli, da ima pravico zahtevati od producenta, ki pri težkem delu riskira tudi svoj kapital, ki je vse, kar ima na svetu, da mu mora ta dati svoj pridelek za najnižjo ceno.»

Mi proti takšnim neutemeljenim insinuacijam, ki globoko žalijo vsakega ljubljanskega javnega nameščence, najodločneje protestiramo ter zahtevamo, da občinski svet ukaže urediti prilike na ljubljanskem živilskem trgu na način, ki bo omogočal življenje malemu človeku, ne da bi s tem upropastil producente, ki si na račun malega človeka in — kakor se zdi — ob moralni podpori obrtne oblasti polnijo žepe.

Pri tej priliki ugotavljamo, da prednjači Ljubljana glede draginje živil vsem drugim mestom v državi in da se za isto najemnino dobi enako, če ne boljše stanovanje tudi v Beogradu, ki je v I. razredu draginjskih doklad.

Draginja na ljubljanskem trgu narašča od dne do dne, ne da bi kdo vsaj poskušal proti njej storiti potrebne ukrepe. Res je, da je letos radi suše krompir slabo obrodil, da ni toliko fižola kakor druga leta in da so trpeli tudi drugi poljski pridelki. Še z daleka pa s tem dejstvom niso v skladu dnevne cene, ki jih prodajalci navijajo po mili volji.

Evo dokazov: Lani v avgustu se je prodajal kg krompirja po 1—1.25 Din, kasneje in jeseni celo po 0.75 Din, letos pa je stal že v avgustu 2.50 Din. Fižol v stročju se je lani prodajal od 3 Din za kg naprej in se je za najboljšo kvaliteto zahtevalo 5 Din, letos pa mu je bila poprečna cena 5 Din. Cene zelenjavi so vobče za 25 in deloma celo za 50% višje od lanskih.

Pretirano drago je v Ljubljani tudi sadje. Če primerjamo tukajšnje cene z onimi v Mariboru in v Zagrebu, vidimo, da Maribor in Zagreb v padanju cen zelo varirata, dočim je sadje pri nas konstantno najdražje.

In med tem ko so vsled dobre žitne letine cene kruhu in mlevskim izdelkom v Zagrebu padle, se pri nas nihče ne zmeni, da bi v tem oziru napravil remeduro.

Zato zahtevamo:

Občinski svet podvzemi v okviru obstoječih zakonov in uredb radi skorajšnjega omiljenja draginje na ljubljanskem živilskem trgu takoj najenergičnejše ukrepe ter uvažuj od podpisane Zveze z vlogo z dne 13. oktobra 1927, št. 749/27 stavljene predloge.

Občinski svet prosimo, da nam izda na pravkar citirano našo vlogo in na današnjo vlogo meritorno rešenje.

Zveza drž. nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

Za odbor: L. S.

Načelnik:

Tajnik:

Milan Paternoster s. r. Joža Bekš s. r.

(Slično vlogo je poslala »Zveza« velikega županu ljubljanske oblasti, Oblastnemu odboru ljubljanske oblasti, Udruženju jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev, Zvezi privatnih nameščencev, podzvezi tu in Zvezi organizacij mestnih uslužbencev ter upokojenecv tu).

K spomenici o draginji sadja iz leta 1927.

Zgornja spomenica razkriva prav interesantno poglavje iz socialnega delovanja naše občine. Na eni strani vodi država, občina in nebroj humanitarnih društev boj zoper otroške bolezni, zoper jetiko, rahitudo itd., deco pošiljajo v zdravilišča, na morje in v gore, v šolskih poliklinikah jim preiskujejo telesca do zadnje žilice in koščice — na drugi strani pa trpe oblastva, da na ljubo peščici branjevcev producent mora drago prodajati svoje sadne pridelke. Dokler bo kilogram češpelj veljal 5 do 6 dinarjev, grozdje in breskve pa toliko, da so povprečnemu nameščencu sploh nedosegljive — toliko časa je mlačva prazne slame vse govorjenje o vrednosti in pomenu vitaminov in svežega sadja sploh za doraščajočo mladino. Preskrbite širokim slojem sadje in zelenjavo po ceni, ki jo zmorejo, pa bo treba manj izdatkov za razne sirupe in za ribje olje, s katerim zdaj pitajo bledične otroke, ki so pa le preslabo in nepravilno hranjeni. Prepoved banaškim in bosanskim trgovcem s sadjem in sočivjem, da ne smejo po nizkih cenah prodajati svojega blaga, je nesocialna in za zdravje konsumentov opasna, povrhu vsega pa čisto nepostavna in znači pristransko favo-

riziranje peščice branjevcev v nedogledno škodo — ogromne večine prebivalstva.

Morda se bo državnim nameščencem izven Ljubljane zdelo odveč, da jim nudimo toliko gradiva iz boja zoper draginjo v Ljubljani. Pa ni odveč! Po Ljubljani se zgleduje pokrajina in za svojo opravičbo navaja ljubljanske primere. Torej: Za nas vse gre, zato vsi skup!

KOŠAČAN:

Razmišljanje o materialnem stanju uradništva.

O tem se je zapisala že marsikatera beseda, stvarno prepričajoča, ali ostro žigosajoča. Ali naj umolkujemo? Ne smemo. Govorimo in pišimo tedaj, da se stvar ne pozabi.

S trojnega pogleda hočem razmotrivati gorenji snov: a) Vzroki, b) posledice našega oednega stanja, c) odpomoč proti temu.

K a). Vzroki našega nadvse slabega materialnega stanja se dajo obeležiti v naslednjih stavkih: 1. Naši prejemki so nezadostni že od prevrata sem; 2. pravice našega stanu še niso ustaljene, marveč se iste navzlic obstoječemu uradniškemu zakonu samovoljno izpreminjajo in krčijo po finančnih zakonih in ministrskih uredbah; 3. uradniški prejemki niso enaki v vseh pokrajinah, marveč dovoljujejo vsakoletni drž. proračuni posebne nagrade osobju glavne kontrole, orž. sveta, politični upravi v južni Srbiji itd.; 4. živimo v razdrapanih državnih in finančnih razmerah.

Vse to so znane stvari in ni treba izgubljeni mnogo besedi. Mesečni prejemki prečanskega uradništva znašajo do 1000, 2000 in 3000 Din (bele vrane so oni, ki prejema več). Ker pa je dokazano, da potrebuje družina brez otrok vsaj 2500, z enim in dvema otrokoma 3200—3700, s tremi in štirimi otroci 4200—5000 Din mesečno, si moremo predstavljati, kako beraško, pasje življenje žive državni nameščenci že vsa ta leta. Življenje upokojenecv pa sploh ni življenje ljudi.

Pri vsem tem se nam mrevarijo in odvezemajo že zakonito zajamčene pravice, nalaga vedno večji davek in drugi kakor z neba sklateni odtegljaji. Ali naj spominjamo, kako so nam odtegovali prispevke za poplavljenecv (100 Din mesečno) in to najprej provizorično, potem pa definitivno v prid —državni blagajni! Opetovano so bile naše draginjske doklade v nevarnosti, da se še bolj okrnejo. Le z največjim naporom smo to preprečili.

Naša uradniška pragmatika nam je prinesla razen dobrih strani tudi marsikaj slabega, krivičnega in nejasnega. In zdaj delajo z lepimi dnevnicami (hic Rhodus) postavljene komisije že 5 dolgih čiških let na tem, da izdelajo ob predlogih uradniških organizacij nov, zadovoljiv činovniški zakon in boljšo, pravičnejšo razvrstitveno uredbo. Zaman čakamo in čakamo. Ni osnutka, še manj pa spričo nebržičnosti naših vlad zakonov.

Kar se dá enemu več, ne rečem ravno preveč — glej razne specialne doklade — toliko manj ostane za nameščence ostalih resorov in pokrajin. Vse državno uradništvo naj bi prejemale enake, seveda zadostne prejemke, diferencirane le po kategorijah in skupinah. Izjemo bi bila morda delati le pri prometnem uradništvu. S tega stališča tudi niso upravičene posebne doklade sodnikom, ako jih istočasno ne uživajo nameščenci drugih upravnih panog s fakultetno izobrazbo. Delo in odgovornost je povsod, potreba nedvisnosti tudi.

Planetov
se neprestano suče okrog solca.

Ravnotako mirno mine dan ko se pere perilo, če gospodinja izkoristi 7 prednosti, katere ima

Schichtovo Terpentin-Milo s svojimi prednostmi

Kot začetni državi se nam je boriti z nebroj naravnimi težavami, še več pa smo si jih ustvarili sami z brezplodnim, brezmejnim politiziranjem, večnimi ministrskimi krizami in partizanstvom. Zato pa je naše narodno in državno gospodarstvo na tleh in raste pasivnost naše trgovske bilance (v I. polletju 1928. smo pasivni za 1132 milijonov Din). Spričo ponavljajoče se gospodarske in finančne krize tudi noče vlada imeti sredstev za izboljšanje našega gmotnega stanja, nasprotno prejemki se nam zmanjšujejo, dasi traja draginja naprej. Izplačati nam noče država niti tistih borskih, že davno zapadlih razlik na prejemkih od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. In ta častni njen dolg znaša le 250—300 milijonov dinarjev.

K b). Posledice našega mizernega gmotnega položaja so uničujoče. Uradnik, strp po večnih skrbeh za obstanek, je zašel v odvisnost od gospodarsko boljše situiranih krogov (trgovcev, obrtnikov), izgubil je potrebno zamozavest. Njegov nastop kot predstavnik državne oblasti je postal negotov, labilen. Tako tvori danes državno uradništvo pravi duševni in telesni proletarijat. In v takih proletarcih naj gleda ljudstvo zastopnika države, zastopnika avtoritet!

Včasih je uradnik prednjačil v javnem, družabnem in društvenem življenju; danes se stiska zadolžen in ponižan v svojem bornem stanovanju in si ne upa ven, v svet, v prirodo, na prireditve. Ako bo trajalo današnje stanje še nekaj časa, bo moral izstopiti uradnik iz vseh društev, ker ne bo zmagoval več članarine, ali pa postati tudi v severnih krajih oferaš in zaradaš.

Kdor ni živel sam življenje uradnika z gori označenimi prejemki, ta ne pozna večno grizočega črva sramu in najhujše ozlovoljnosti, ko nedostaje dan za dnevom, mesec za mesecem denarja za najpotreb-

Naročite „NAŠ GLAS“, ki je glasnik 9.000 organiziranih državnih nameščencev! Zadoščča dopisnica na upravo, Vodnikov trg števil 5.

nejše stvari, za družino kot celoto, za šolo posebej.

K c). Za odpomoč smo se obračali na državo s predstavkami, resolucijami in prošnjami. Zaman je bilo in najbrže li bo. Skoro smo izgubili vero, mi, ki smo toliko hrepeneli po naši državi. Preveč je pri nas balkanstva, preveč intrig. Zato pa je cvetelo ali še cvete ob pripravi politične uprave tam doli partizanstvo, demagogija in izrabljanje javnega, državnega denarja. Letno sta šli 1—2 milijardi po zlu (na provizijah, umetnih dnevnicah, sploh korupciji). Kaj bi se dalo s tem denarjem napraviti! I nam bi se mogli prejemi povečati.

Postaviti se nam bo treba na lastne noge, gospodarsko in politično. Strnimo svoje zastopnike v okviru drugih strank, kreditne in stavbne zadruga, predvsem pa si izberimo pri prihodnjih skupščinskih volitvah lastno politično delegacijo ali vsaj svoje zastopnike v okviru drugih strank, pa boste videli, da se bo pela takoj druga pesem.

Obenem apeliramo tudi na naše gospodarske kroge, da nas v naših težnjah podpirajo. To bo tudi njim v prid! Saj se more narodno gospodarstvo redno in uspešno razvijati le ob dobri, pošteni upravi, ne pa ob proletarizirani in korumpirani.

Iz sejnih zapiskov.

(Konec.)

Okrožna skupina državnih nameščencev v Mariboru nam poroča z dopisom z dne 14. VII. t. l., da se je obvezala prispevati za uradniški dom v Ljubljani znesek Din 1000, ki pa ga bo nakazala šele tedaj, ko se bo pričelo z gradnjo. Sklep te okrožne skupine se vzame sicer hvaležno na znanje, vendar pa sklene, da je prositi okrožno skupino, naj prispevek že radi evidenciranja, koliko ima Zveza razpoložljivega denarja, takoj predkaže.

Poročilo tajnikovo.

Zveza je 20. junija t. l. izdala na vse pri njej včlanjene organizacije okrožnico, v kateri prosi, naj se ji do določenega roka javi stanje članstva teh organizacij z dne 1. julija t. l. Stvar je treba urediti čim najhitreje, ker bomo morali do prihodnjega občnega zbora naložiti točen članski kataster. Organizacije se žal doslej še niso odzvale tej okrožnici, vsled česar prosi tajnik navzoče odbornike za posredovanje.

Istotako je Zveza z okrožnico z dne 28. VI. t. l. pozvala vse organizacije, naj v svojem delokrogu podvzamejo vse korake, da bo njeno glasilo »Naš Glas« zadosno tako v materialnem kot v moralnem oziru fundirano. V ta namen je priložila tudi točen statistični izkaz vseh sedanjih naročnikov, razčlenjenih po upravnih strokah. Vesliki župan ljubljanske oblasti je Zvezi poslal dopis z dne 8. junija t. l. kot odgovor na našo predstavo z dne 18. V. glede represalij državnega nameščenstva radi udeleževanja v stanovskih organizacijah. Ta dopis smo intimirali v prepisu dne 16. junija t. l. UJU, poverjeništvu Ljubljana.

Radi vmešavanja slovenskega političnega časa v udeleževanje organizacij oziroma radi opredelitve stališča gotove stranke napram državnemu nameščenstvu, je Zveza objavila v »Našem Glasu« poziv vsem slovenskim državnim nameščencem z dne 3. VII., v katerem je njeno stališče napram političnim strankam točno raztolmačeno.

Na naš cirkular za oddajo mnenja o izpremembi uredbe glede povračila potnih stroškov državnih nameščencev, se je doslej odzvalo razmeroma le malo organizacij. Ker ni na razpolago dovolj časa za urgence, se sklene, da je izročiti zbrano gradivo g. dr. Stegenšku s prošnjo, da ga prouči ter na eni prihodnjih odborovih sej stavi konkreten predlog.

Poročilo tajnikovo vzame odbor na znanje.

Blagajnikovo poročilo se vzame odobruje na znanje.

Blagajnik Rus sporoči prošnjo g. Velikonje, naj bi Zveza odobrila tehniko, ki je pod vodstvom prof. Pečnika izdelal načrt za »Uradniški dom« enkratno nagrado Din 1000. Izplačilo nagrade se soglasno odobri.

Blagajnik končno prosi vse odbornike, naj posredujejo pri svojih organizacijah, da bi mu pošiljali o plačani članarini tudi mesečne obračune po formularju, ki jih je Zveza dostavila vsem organizacijam s svojo okrožnico z dne 20. VI. t. l. št. 536/28.

Na vprašanja gg. Svetka radi ponovnih prijav, ki jih računovodstvo finančne delegacije zahteva od upokojencev radi nadaljnega likvidiranja draginjskih doklad in g. Stavca radi postavljanja nekaterih služiteljev na mesta dnevničarjev, da načelnik g. Paternoster potrebna pojasnila.

G. Kalašič izroči kot zastopnik sekcije Saveza fin. kontrole radi napredovanja na mesta uradnikov pismeno predstavko, ki jo bo Zveza s primernim spremnim pismom predložila Glavnemu Savezu in Generalni Direkciji Poreza.

Obleke kemično čisti, barva, plisira
In lila tovarna J O S . R E I C H .

Še o boju zoper draginjo.

Prejeli smo in priobčujemo sledeče javno vprašanje:

V poročilu ljubljanskega mestnega tržnega nadzorstva stoji med ostalimi trditvami tudi take: »Trditve, da tudi mali fiksni nameščenec danes gladije v Ljubljani, je brez vsake podlage, in v resnici živi lahko zelo dostojno, itd.«

Notorično je, da znaša povprečna plača državnega nameščenca približno Din 1500—1800 na mesec, v pre mnogih slučajih jih niti ne dosega. Višje dohodke imajo le redki drž. uslužbenci z velikim številom službenih let in številno družino.

Kako se je torej moglo tržno nadzorstvo ljubljanskega magistrata povspeti do te, milo rečeno, naivno-groteskne trditve. Morda iz lastne izkušnje? Nas, državne nameščence bi zelo zanimalo, kakšno plačo prejema avtor tega poročila sam, da tako pogumno trdi, da »lahko živi zelo dostojno.« Morda ima celo prav — za svojo osebo vsaj.

Zgodovinska reminiscenca. Imenitni zgodovinar Vrhovec piše v zgodovini ljubljanskih meščanov, da so mestne gosposke v minulih stoletjih vedno budno čuvale meščana, to je: po veliki večini konzumenta. Peke, ki so pekli premajhne in prelahke hlebce, so v košu javno potapljali v mrzlo Ljubljano. Tudi drugim obrtnikom so predpisovali mestni očetje pravične cene in vsako prekoračenje strogo kaznovali. Vidimo torej, da so davni naši predniki pravilno razumeli svojo važno socialno nalogo: biti varuhi in brantelji gospodarsko šibkejšega sloja konzumentov, stoječ na stališču, da se producent lahko uspešno sam štiti. — Žalostna je slika, če pogledamo, kako v naših prosvitljenih časih mestni magistrat (po svojem tržnem nadzorstvu) naravnost ginljivo (še krokodilu bi se solze udrle od samega sočutja; op. stavca), brani pred požrešnimi konzumenti ubogega producenta, ki »riskira svoj kapital, ki je vse, kar ima na svetu...« — Pri tem človek ne ve ali naj se jezi nad to uradno pristranostjo, ali naj se smeje neprostopoljnemu huzmorju, ki ga vsebuje poročilo.

Zakaj tako delajo z nami!

Ljudje s stalno plačo, pa naj bodo to državni uradniki, privatni nameščenci ali delavci vseh vrst in kategorij, tvorijo ogromno večino prebivalstva v izrazito »pijontarski« Ljubljani. Kako potemtakem, da nimajo na magistratu nobene vpliva, da se zanje na rotovžu živ krst ne zavzame, da jih baš nasprotno mestno tržno nadzorstvo še javno obklada z žalitvami in pavšalnimi podtikanji zapravljenosti in neozdravljivega pijanstva? In kako to, da ima v razmerju z njimi prav maloštevilni stan mesarjev, pekov in drugih

producentov, ki jim je »njihov kapital vse, kar imajo na svetu...«, tako vnete zagovornike v magistratski gosposki?

Državni uradnik, zasebni nameščenec in tudi delavec je še vedno tako naiven, da misli, da se »visoka« politika, kakor na pr. na ljublj. magistratu vodi po izvestnih svetovnih nazorih in nekkih vzvišenih idealnih načelih. Zato mirno sprejema batine in ob volitvah vrže spet krogeljico v skrinjico stranke, ki ga za plačilo potem pusti na cedilu. Producenti, ki imajo pa samo svoj kapital na svetu, so pametnejši. Kaj prepričanje, kaj načela! »Če mi daš, ti dam...«, to je njihov poslovni princip tudi v politiki — in kot kaže se dobro obnaša.

„Uradni ton.“

Ton, v katerem govori o upravičenih zahtevah fiksnih nameščencev poročilo tržnega nadzorstva, ki je končno vendar le urad, je čisto poseben. Tako se morda govori v zakotnih gostilniških družbah, pa tudi tam le med manjšimi ljudmi. Da bi se pa iz službenega položaja širila naravnost sramotilna in pavšalna obrekovanja vsega stanu javnih in zasebnih nameščencev, tega doslej še nismo doživeli. Ne le, da se za nas ne stori nič na magistratu, zdaj nas bodo pričeli menda še javno psovati. Mislimo, da državno uslužbenstvo vsaj takega ravnanja ne bo mirno prenašalo. Zato čaka predvsem, kaj bo občinski svet in župan ukrenil napram avtorju famoznega poročila. Mislimo, da bi ga bilo v prvi vrsti opomniti na predpise »Bon tona«, potem pa na to, da dopisi slične vsebine v zasebnem življenju pomenijo kaznivo žalitev časti.

Stari zgledi naj učé!

Vsem nam je še v spominu boj, ki ga je davno pred vojno ljubljanski magistrat bojeval z mlekaricami, ki so prodajale vodeno in posneto mleko za pretirane cene. Celotno mlekarstvo so ustanovili tedanji mestni očetje in prav na rotovžu samem so prodajali mleko na drobno odjemalcem. Uspeh te energične akcije je bil: mleko se je pocenilo in pridobilo v kvaliteti. — Spominjamo se še, da je občina tudi prodajo mesa organizirala v lastni režiji.

Če je šlo vse to prej, zakaj ne bi šlo tudi dandanes, ko so življenske razmere stalnih nameščencev neznosne in že nečloveške? Mar da našnji občinski svetovalci nimajo več socialnega zmisla in čustva? Stari zgledi naj učé!

Nekaj je le pomagalo...

Magistrat že sklicuje ankete in komisije, ki nadzirajo klanje volov in peko kruha. Zanimivo pa je, da so pri komisiji, ki je ugotovila, da mesarji tako rekoč sploh nič ne zaslužijo, bili navzoči zastopniki raznih oblasti in — mesarjev, zastopnika konzumentov (oz. zastopnika fiksnoplačanih javnih in zasebnih nameščencev) pa ni bilo. Mar so ga povabili in se vabilu ni odzval? — In če upoštevamo, da je bila »slučajno« na dan komisije cena volov nenavadno visoka (po »Slov. Narodu«), ni čuda, če je pri teh silnih »režijskih stroških« prišlo na dan, da vesoljni mesarski stan živi pravzaprav od samih izgub... »Aber die Menge macht's...«

Vestnik.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo

ima svojo pisarno v Frančiškanski ulici št. 6, I (desno).

Informacije se dajejo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 5. do 6. ure popoldne, sicer uradne ure za interno poslovanje razen sobot, nedelj in praznikov dnevno od 5. do 7. ure popoldne. — Tajništvo.

Ponovno opozarjamo gg. naročnike na opozorilo v zadnji številki, kjer smo vsem, ki nimajo naročnine poravnane do konca tek. leta, označili svoto, ki je za ta čas na dolgu, in jih nujno prosimo, da nam jo nemudoma nakažejo.

Posebno pa opozarjamo zadnjič vse one gg. zamudnike, ki smo jih opomnili na plačilo za ostankov koncem julija po položnici, koncem avgusta pa pismeno, da svoj častni dolg nemudoma poravnajo, ker jim moramo sicer list ustaviti in zaostanek iztirjati drugim potom. Nihče naj ne misli, da je z vrnitvijo lista in golo opazko »se ne sprejme več« že zapadla naročnina tudi poravnana. Uprava ima nalog iztirjati vse zaostanke in bo to tudi storila. Prosimo torej vljudno vse prizadete, da to vpoštevajo in nam prihranijo delo, sebi pa sitnosti. *Uprava.*

»Znanci.« »Mladika«, revija za oktober 1928, ki jo urejuje F. S. Finžgar, piše o knjigi med drugim: — To so res znanci, nič tujega, nič ne navadnega. Črtice o njih so resnične, žive, vsak dan jih doživljamo, vsak dan se srečavamo s temi znanci. Avtor jih riše z mirno, večšo roko; jezik je navaden, tekoč, tak, kakršnega govorimo z znanci. Mirno prebereš knjigo in si zadovoljen z njo. Nekatere črtice, kakor: »Sovraž-

nik«, »Hleb«, »Oče in sinovi« te zadenejo v živo. Vse pa prekaša »Zobovje«, ki je mogočna zgradba svoje vrste.«

To številko »N. gl.« smo pustili natisniti v večji nakladi, da pokažemo širši, osobito ljubljanski publiki na trgu, kje naj išče zavetja. Našega konzumenta štiti edino le »Zveza drž. nameščencev«!

Ne za reklamo, ampak spontano smo si dali uradniki duška nad draginjo v Ljubljani, zato smo napisali uvodnik v »Naš. Glasu« od 30. prošlega meseca. Efekt članka je bil izreden; ljudje so se pulili za list, ki je romal iz roke v roko. Še ata tam za Ljubljano so ga zahtevali, zato so nam poslali ono znamenito »poslanico«, ki jo priobčujemo na prvi strani, v tretjem stolpcu z drobnimi črkami. Kar preberite ta imenitni poduk, pa boste pritrdili, da smo zadelj v črno.

Zanimiva statistika. Zanimiva je ugotovitev iz mesteca s 500 državnimi nameščenci, koliko je teh »srečnih« ljudi, ki »dobe penzijo«, doseglo

penzijo in kako so jo uživali. Izkazalo se je, da ni v tem mestecu M. (v Avstriji) od vseh izločenih nameščencev 53, t. j. 36 odstotkov doseglo penzije, ker so prej umrli. Od 95 uradnikov, ki so dosegli pokojnino, je umrlo 23, to je ena četrtnina pred potekom treh let po upokojitvi. Po 17. od 148. upokojenih ali umrlih nameščencev ni plačala država nobenih vdovnin ali sirotin. Statistični pregled velja za 20 letno razdobje.

Kadar gre za naš interes, nas ne pozna nihče, kadar pa gre za interes drugih, se nam vsi obešajo za suknje in hočejo biti naši najboljši in že stari prijatelji.

Naš podlistek. V tej številki je zaradi nujnega in važnega gradiva odpadel podlistek (v nadaljevanju), kar naj nam naročniki blagohotno oprostite. Ur.

V stoletju živčnih boleznih je treba imeti jeklene živce. Uživanje zrnate kave pa jih ubija. Najboljši nadomestek za kavo je zato žika, ker je obenem tudi redilna.

Pletilne stroje in potrebščine, strokovni pouk, aparate za vzorčno pletenje na navadnem stroju, novost, nudi

A. KOS * Ljubljana
ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 5

Obiščite novo urejeni oddelek za **gospode**

Trpežno blago. Najnižje cene. Modna trgovina za dame in gospode

A. ŠINKOVEC
nasl. K. SOSS
LJUBLJANA
Mestni trg 18, 19

CVETLIČARNA pod TRANČO
ANTON BAJEC
LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34
TELEFON INTERURBAN 32-22

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Strojno in ročno vezenje zaves, pregrinjaj, perila in oblek v najsolidnejši izdelavi.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Razširjajte „NAŠ GLAS“

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. Trpin, Maribor

Glavni trg št. 17.

Najboljši

šivalni stroji in kolesa znamke GRITZNER in ADLER ter švicarski pletilni stroji „DUBIED“ za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913.

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila.

Sever & Komp., Ljubljana

Semena, poljski in gozdni pridelki

PARNA PEKARNA

FRANC DOLINAR
LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 — POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj. odjemalcem večkrat dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovjših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO NAJBOLJŠE VSAKOVRSNO PECIVO

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
Ljubljana
CAJ.

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izbornu učinkuje pri aterosklerozi. — „PLANINKA“ CAJ je pristen v plombiranih paketih po Din 20— z napisom proizvajalca

Lekarna BAHOVEC, Ljubljana
Kongresni trg

(Dobi se v vseh lekarnah.)

Restavracija

„PRI NACETU“

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3

priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo v kvallteti pijač in hrane.

Novo otvorjena špecerijska in delikatesna trgovina

MOTOH BOGOMIR

LJUBLJANA, VODNIKOV TRG 5

se priporoča cenjenemu občinstvu za obilen obisk.

C. J. Hamann
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin. Predtiskarija modernih ročnih del.